

ความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา
โรงเรียนอนุราชประสิทธิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

นนทบุรี เขต 1

นิติศา แสงสวัสดิ์*

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนอนุราชประสิทธิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1 จำแนกตามเพศ และประสบการณ์ในการทำงาน ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง คือ ครูผู้สอนในโรงเรียนอนุราชประสิทธิ์ คัดเลือกโดยการสุ่มอย่างง่ายด้วยวิธีการจับฉลากจำนวน 148 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .959 ผลการวิจัยพบว่า 1) ความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนอนุราชประสิทธิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.37$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก 2) ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของครูที่มีเพศต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนอนุราชประสิทธิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน 3) ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของครูที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนอนุราชประสิทธิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ

ความพึงพอใจ ครูผู้สอน หลักธรรมาภิบาล

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และฉบับปรับปรุงแก้ไข พ.ศ. 2545 อันเป็นกฎหมายที่รองรับเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ระบุไว้โดยชัดเจนว่า ให้

*สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการกระจายอำนาจการบริหาร การจัดการศึกษา ด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหาร บุคลากรและการบริหารงานทั่วไป ไปยังเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา ในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง และให้สถานศึกษามีอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบ มีความเป็นอิสระคล่องตัวในการตัดสินใจในการ บริหารจัดการมีประสิทธิภาพตามหลักการกระจายอำนาจ จัดได้ว่าเป็นความก้าวหน้าของการพัฒนามนุษย์ และถือได้ว่าเป็นการปฏิรูปการศึกษาครั้งสำคัญเพื่อพัฒนาคนไทยทุกคนให้พร้อมสำหรับการเปลี่ยนแปลง ในยุคโลกาภิวัตน์ และเน้นหลักสำคัญว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด ทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเอง ได้ การบริหารจัดการการศึกษา ผู้บริหารครูผู้สอนบุคลากรทางการศึกษาและผู้เกี่ยวข้องจะต้องเข้าใจใน อำนาจหน้าที่ในการบริหารจัดการ เนื่องจากการศึกษาเป็นกิจการสาธารณะที่มีผู้เกี่ยวข้อง และมีผลกระทบ จากการบริการจำนวนมากดังนั้นเพื่อให้การบริหารและการตัดสินใจมีความถูกต้องและก่อประโยชน์สูงสุด ต่อผู้มารับบริการ สถานศึกษาควรดำเนินการ โดยใช้ระบบการบริหารเป็นองค์คณะมากที่สุดเท่าที่จะทำได้ นอกจากจะต้องใช้ทรัพยากรเบื้องต้นในการบริหารงานอันได้แก่ คน เงิน วัสดุ เทคนิคการจัดการแล้ว ผู้บริหารสถานศึกษาและครู รวมทั้งผู้ที่มีส่วนได้เสียในการจัดการศึกษาจะต้องมีส่วนร่วมในการบริหาร อย่างจริงจัง ซึ่งการที่องค์คณะที่กล่าวถึงจะเข้ามามีบทบาทในการบริหารนั้นจะต้องทราบถึงบทบาทและ หน้าที่ของตนเองอย่างแท้จริง ผู้บริหารหรือครูผู้สอน หน้าที่ที่รับผิดชอบที่สำคัญคือการจัดการศึกษาเพื่อ สร้างความรู้ คุณธรรม จริยธรรมให้เกิดแก่เยาวชนแต่การที่จะสร้างลักษณะดังกล่าวได้ ผู้บริหาร และหรือ ครูผู้สอนจะต้องเริ่มที่ตนเองเสียก่อน

หลักธรรมาภิบาล นับเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดในการปฏิรูปการศึกษาตามเจตนารมณ์แห่ง พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 เพราะจะช่วยให้มีคณะบุคคลเข้ามามี ส่วนร่วมในการจัดการศึกษา / หน่วยงานทางการศึกษา และบริหารจัดการ โรงเรียนให้มีประสิทธิภาพ อาทิ การสร้างหลักสูตรอันเหมาะสมของท้องถิ่นที่ทันสมัย ทันโลก ผสมผสานกับภูมิปัญญาของท้องถิ่น สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและชุมชน ทำให้เกิดการประหยัดการใช้ทรัพยากร ในด้านต่างๆ อาทิ ทรัพยากรบุคคล งบประมาณ เพราะทุกภาคส่วนร่วมพัฒนาโดยเข้ามามีส่วนร่วม ในความรับผิดชอบ เพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษา ผลจากการเข้ามามีส่วนร่วมในการติดตามตรวจสอบ มีผลทำให้การ จัดการศึกษาในท้องถิ่นดีขึ้น สอดคล้องกับระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหาร กิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 ไว้ใน ข้อ 4 หลักการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี

จากเหตุผลความจำเป็นและการเปลี่ยนแปลง ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาความพึงพอใจของครูต่อการ บริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนอนุราชประสิทธิ์ สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1 เพื่อให้ทราบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาได้นำหลักธรรมาภิบาลมา ใช้ในการบริหารจัดการมากน้อยเพียงใด และนำข้อมูลมาเปรียบเทียบตามความพึงพอใจของครู ตามเพศ และประสบการณ์การทำงาน ทั้งนี้ เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปเป็นแนวหลักยึดในการบริหารโรงเรียนโดยใช้หลัก

ธรรมาภิบาล เป็นผู้บริหารที่มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่ทุกฝ่ายยอมรับและจะทำให้การบริหารโรงเรียนประสบความสำเร็จมีประสิทธิผลต่อไป

จะเห็นได้ว่าการบริหารโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพ และประสบความสำเร็จได้นั้น ไม่มี ทฤษฎีและหลักการใดที่เหมาะสมที่สุด ที่สามารถนำมาใช้บริหารได้กับทุกโรงเรียน แต่ถ้าโรงเรียนนั้นๆ มีผู้บริหารที่เป็นมืออาชีพ ใช้หลักธรรมาภิบาล ใช้ความรู้ความเชี่ยวชาญในการนำเทคนิค วิธี ทฤษฎี และ หลักการต่างๆ ที่หลากหลาย มาบูรณาการเพื่อปรับใช้กับการบริหารจัดการศึกษาให้เหมาะสมกับสภาพ เหตุการณ์ สถานที่ ระยะเวลา และปัจจัยแวดล้อม จึงจะประสบความสำเร็จและมีประสิทธิภาพในที่สุด

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนอนุราชประสิทธิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1
2. เพื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนอนุราชประสิทธิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1 จำแนกตามเพศและประสบการณ์การทำงาน

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
 - 1.1 ประชากรที่ใช้ศึกษาครั้งนี้ เป็นครูผู้สอนในโรงเรียนอนุราชประสิทธิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1 ที่ปฏิบัติงานในปีการศึกษา 2559 ซึ่งมีจำนวน 240 คน
 - 1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นครูผู้สอนในโรงเรียนอนุราชประสิทธิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1 ที่ปฏิบัติงานในปีการศึกษา 2559 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน (อ้างถึงใน ภาวิดา ธาราศิริสุทธิและศิริพงษ์ เสาภายน, 2556, หน้า132) ที่ประชากรจำนวน 240 คน ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 148 คน คัดเลือกโดยการสุ่มแบบชั้นภูมิโดยการเทียบสัดส่วน

วิธีการดำเนินวิจัย

ผู้วิจัยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงสำรวจ โดยประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอนในโรงเรียนอนุราชประสิทธิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ประจำปีการศึกษา 2559 จำนวน 240 คน โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของครูผู้สอนในโรงเรียนอนุราชประสิทธิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ได้จำนวน 148 คน ด้วยวิธีสุ่มอย่างง่ายโดยการจับสลาก ประกอบด้วย ครูผู้สอนในโรงเรียนอนุราชประสิทธิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 เพศหญิง จำนวน 108 คน คิดเป็นร้อยละ 73 เพศชาย จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 27 มีประสบการณ์การทำงาน 1-5 ปี จำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 45.3 ประสบการณ์การทำงาน 6-10 ปี จำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 31.8 และประสบการณ์การทำงานมากกว่า 10 ปี จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 23

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนอนุราชประสิทธิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 แบ่งเป็น 3 ตอน ประกอบด้วย ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศและประสบการณ์การทำงาน มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) ตอนที่ 2 ความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนอนุราชประสิทธิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 จำนวน 6 หลัก จำนวน 60 ข้อ ดังนี้ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ หลักความคุ้มค่า และตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะของผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา แล้วนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์โดยผู้เชี่ยวชาญ ค่าดัชนีสูงกว่าหรือเท่ากับ 0.5 ถือว่าอยู่ในเกณฑ์ หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อและหาค่าความเชื่อมั่น โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient Alpha) ของ Cronbach ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .959 ผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถามด้วยตัวเองจำนวน 148 ฉบับ ประกอบด้วยระหว่างวันที่ 24-28 เมษายน 2560 และนัดวันและเวลาเก็บแบบสอบถามด้วยตนเอง จนได้รับแบบสอบถามกลับคืนคิดเป็นร้อยละ 100 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยหาค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และทำการทดสอบสมมติฐานโดยการทดสอบค่าที (t-test) กับตัวแปรเพศ และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way Analysis of Variance) กับตัวแปรประสบการณ์การทำงาน

ผลการวิจัย

1. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จากกลุ่มตัวอย่าง 148 คน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง โดยมีประสบการณ์การทำงาน 1-5 ปี มากที่สุด
2. ความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนอนุราชประสิทธิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก
3. ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนอนุราชประสิทธิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1 ที่มีเพศต่างกัน โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า หลักนิติธรรมและหลักคุณธรรม มีความแตกต่างกันทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ .05
4. ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนอนุราชประสิทธิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1 ที่มีประสบการณ์การทำงานที่แตกต่างกัน โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านไม่แตกต่างกันทุกด้าน

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่องความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานของสถานศึกษา โรงเรียนอนุราชประสิทธิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1 พบว่า ประเด็นที่น่าสนใจควรนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. ความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนอนุราชประสิทธิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.37$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักความรับผิดชอบ ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักการมีส่วนร่วม และด้านหลักความคุ้มค่า ทั้งนี้เนื่องจาก ผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญกับการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารจัดการโรงเรียนให้เกิดประสิทธิภาพ เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการบริหารงานที่เน้นความเป็นธรรมให้กับทุกคน โดยทุกคนมีส่วนร่วมในการรับผิดชอบงานแต่ละด้านตามความเหมาะสม มีอิสระในการบริหารจัดการที่มีการติดตาม รายงานผลการดำเนินงานที่เป็นปัจจุบัน โดยครอบคลุมหลักธรรมาภิบาลที่ยึดตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 ซึ่งสอดคล้องกับวิจัยของ

นาวา มาตราข (2554) ได้ศึกษา การบริหารงานงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนในอำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม ตามความคิดเห็นของครู พบว่าโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เนื่องจากรัฐบาลได้มีการปฏิรูประบบราชการเพื่อให้การบริการประชาชนมีความพึงพอใจในการบริหารภาครัฐมากขึ้น เพื่อให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ดังกล่าว สำนักนายกรัฐมนตรีจึงออกระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 เพื่อให้ทุกกระทรวง ทบวง กรม และส่วนราชการถือปฏิบัติ การบริหารจัดการของสถานศึกษา ซึ่งมีหน้าที่ให้บริการการศึกษาแก่ประชาชนและเป็นสถานศึกษาของรัฐจึงต้องนำหลักการว่าด้วยการบริหารและจัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับโรงเรียนในฐานะที่เป็นนิติบุคคล

สุกัศรีญา บัวเกตุ (2558) ได้ศึกษา การรับรู้ของครูต่อการบริหารงานงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า 1) การรับรู้ของครูต่อการบริหารงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน 2) การเปรียบเทียบการรับรู้ของครูต่อการบริหารงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร ที่มีสถานภาพด้านเพศ งานที่รับผิดชอบ ระดับวิทยฐานะ ประสบการณ์ทำงาน และขนาดโรงเรียนที่ต่างกัน พบว่าครูที่มีเพศ งานที่รับผิดชอบ ระดับวิทยฐานะและประสบการณ์ทำงานที่แตกต่างกันมีการรับรู้ต่อการบริหารงบประมาณ ไม่แตกต่างกัน และครูที่ปฏิบัติหน้าที่ด้านการเงิน/พัสดุในโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษพบว่าด้านหลักคุณธรรมสูงกว่าครูที่ปฏิบัติหน้าที่ด้านการเงิน/พัสดุโรงเรียนขนาดใหญ่

เมื่อพิจารณารายด้านสามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

1.1 ความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลด้านหลักนิติธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนอนุราชประสิทธิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1 อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากครูมีความพึงพอใจต่อการบริหารงานในทุกด้านของผู้บริหารสถานศึกษา ที่มีความเป็นธรรม ถูกต้องตามกฎหมายของทางราชการ มีการมอบหมายงานให้ตามความรู้ความสามารถ มีการปกครองที่มีการกำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงานอย่างชัดเจน เปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาคุณภาพทางการศึกษา พิจารณาคัดสินใจเรื่องต่างๆ โดยยึดระเบียบกฎหมาย สนับสนุนส่งเสริม และยกย่องชมเชยครูที่ปฏิบัติตามกฎระเบียบ ดักเตือน หรือลงโทษผู้ที่ไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบอย่างเคร่งครัด สอดคล้องกับงานวิจัยของ รัตติกรณ์ สุขดี (2551) ได้ศึกษา การบริหารงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 สรุปผลได้ว่า การปฏิบัติงานในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนตามขอบข่ายขอบงบประมาณ

ได้แก่ ด้านการจัดทำและเสนอของงบประมาณด้านการจัดสรรงบประมาณ ด้านการตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล การรายงานผลการใช้เงินและผลการดำเนินงาน ด้านการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา ด้านการบริหารการเงิน ด้านการบริหารบัญชีและด้านการบริหารพัสดุและสินทรัพย์ มีสภาพการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในระดับมากทุกด้าน โดยพบว่า ผู้บริหารให้ความสำคัญต่อการบริหารตามหลักคุณธรรม หลักนิติธรรม และหลักความโปร่งใส มากกว่าหลักอื่นๆ

1.2 ความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลด้านหลักคุณธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนอนุราชประสิทธิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1 อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจาก อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะความเป็นผู้นำ ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี บริหารอย่างตรงไปตรงมา มีความชัดเจนตรวจสอบได้ จัดกิจกรรมส่งเสริมความมีคุณธรรม สร้างความสัมพันธ์กับชุมชนโดยใช้หลักธรรมในการสร้างมนุษยสัมพันธ์ ให้หลักพรหมวิหาร 4 ต่อผู้ได้บังคับบัญชา เป็นผู้ที่มีความอดทน อดกลั้น เสียสละเพื่อประโยชน์ส่วนรวม ดูแลเอาใจใส่ให้ความสำคัญกับบุคลากรทุกคนอย่างเป็นธรรม สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระปลัดนิยมนุณี บัวตูม (2556) ได้ศึกษา ความพึงพอใจของครูต่อแนวทางในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียน สังกัดเทศบาลนครหาดใหญ่ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา พบว่า 1. ความพึงพอใจของครูต่อแนวทางในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาใน โรงเรียนที่สังกัดเทศบาลนครหาดใหญ่ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2. ครูในโรงเรียนที่สังกัดเทศบาลนครหาดใหญ่ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ที่มีเพศแตกต่างกัน มีระดับความพึงพอใจต่อแนวทางในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนที่สังกัดเทศบาลนครหาดใหญ่ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่ครูในโรงเรียนที่สังกัดเทศบาลนครหาดใหญ่ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ที่มีอายุ ระดับการศึกษา และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนแตกต่างกัน มีระดับความพึงพอใจต่อแนวทางในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนที่สังกัดเทศบาลนครหาดใหญ่ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

1.3 ความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลด้านหลักความโปร่งใสของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนอนุราชประสิทธิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1 อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจาก ผู้บริหารสถานศึกษา มีการบริหารงานทุกฝ่ายด้วยความชัดเจน โปร่งใส มีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ ปรับปรุงข้อมูลสารสนเทศที่มีความถูกต้องเป็นปัจจุบันตรงกับความ เป็นจริง ผู้ที่เกี่ยวข้องกับสถานศึกษามีส่วนร่วมรับรู้การบริหารงานด้านต่างๆ จัดทำรายงานผลการจัด

การศึกษาประจำปีเสนอผู้เกี่ยวข้องและสาธารณชน สอดคล้องกับงานวิจัยของ รัตติกรณ์ สุขดี (2551) ได้ศึกษา การบริหารงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 สรุปผลได้ว่า การปฏิบัติงานในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร โรงเรียนตามขอบข่ายขอบงบประมาณ ได้แก่ ด้านการจัดทำและเสนอของงบประมาณด้านการจัดสรรงบประมาณ ด้านการตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล การรายงานผลการใช้เงินและผลการดำเนินงาน ด้านการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา ด้านการบริหารการเงิน ด้านการบริหารบัญชีและด้านการบริหารพัสดุและสินทรัพย์ มีสภาพการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในระดับมากทุกด้าน โดยพบว่า ผู้บริหารให้ความสำคัญต่อการบริหารตามหลักคุณธรรม หลักนิติธรรม และหลักความโปร่งใส มากกว่าหลักอื่นๆ

1.4 ความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลด้านหลักการมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนอนุราชประสิทธิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1 อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจาก ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการวางแผน และกำหนดนโยบายต่างๆ ของโรงเรียน เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในปัญหาสำคัญของสถานศึกษา รับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากบุคลากรทั้งภายในและภายนอกของสถานศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุขดา แดงสุวรรณ (2558) ได้ศึกษา การศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด พบว่า 1) การมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด โดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา เมื่อพิจารณาโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05

1.5 ความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลด้านหลักความรับผิดชอบของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนอนุราชประสิทธิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1 อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจาก ผู้บริหารสถานศึกษาจัดการเรียนการสอนการประเมินผลการเรียน กานิเทศกำกับและติดตามการปฏิบัติงานด้วยความรับผิดชอบ เกิดผลต่อนโยบายของทางราชการ จัดให้มีการดำเนินการแก้ไขปรับปรุงข้อบกพร่อง ตามรายงานผลการตรวจสอบอย่างจริงจัง ยอมรับผลที่เกิดจากการตัดสินใจและการกระทำทั้งผลดีและผลเสีย สามารถอธิบายเหตุผลในการกระทำนั้นได้ สอดคล้องกับ

งานวิจัยของ ศรัณพร ไชยวุฒิ (2557) ได้ศึกษา การบริหารการศึกษาเชิงบูรณาการในโรงเรียนเทศบาล 1 (ทุ่งฟ้าบรหารราษฎร์บำรุง) สังกัดเทศบาลตำบลบ้านกลาง อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ผลจากการที่เกิดการเปลี่ยนแปลงผู้บริหาร คณะกรรมการสถานศึกษา ทุกระยะเวลา 4 ปี ไม่ทำให้เกิดผลกระทบในการบริหารเชิงบูรณาการมากนักเป็นผลสืบเนื่องมาจากการกระจายอำนาจในการบริหาร การแบ่งหน้าที่ในการรับผิดชอบงาน และทุกฝ่ายในท้องถิ่น ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการในลักษณะที่เป็นการดำเนินการทั้งการร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตัดสินใจ ร่วมรับผิดชอบ ร่วมตรวจสอบ ร่วมประเมิน และร่วมพัฒนา จึงทำให้ไม่เกิดผลกระทบและผลเสียในการบริหารเชิงบูรณาการมาก ซึ่งจะเห็นได้ว่าการกระจายอำนาจ และการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมในทุกภาคส่วนในชุมชน ถือว่าเป็นกลไกสำคัญที่สร้างความเข้มแข็งในการบริหารแบบบูรณาการจากลักษณะการบริหารดังกล่าว สามารถอภิปรายผล ได้จากการตอบแบบสอบถามของคณะผู้บริหาร คณะกรรมการสถานศึกษา ตัวแทนผู้ปกครอง คณะครู ครูอัตราจ้างและบุคลากรทางการศึกษา จาก องค์ประกอบด้านต่างๆของการบริหารเชิงบูรณาการ

1.6 ความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลด้านหลักความคุ้มค่าของ ผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนอนุราชประสิทธิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1 อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจาก ผู้บริหารสถานศึกษาจัดการเรียนการสอนและการใช้จ่ายด้วยความคุ้มค่าได้ประโยชน์สูงสุด ใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์ ตลอดจนระดมทรัพยากรจากแหล่งต่างๆ มาสนับสนุนและใช้อย่างประหยัดคุ้มค่า ส่งเสริมให้นวัตกรรมที่ใช้แล้วกลับมาใช้ใหม่หรือดัดแปลงให้เกิดผลผลิตใหม่ สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระปรเมศวร์ ปัญญาวิโร (แจ่มแจ้ง) (2554) ได้ศึกษา ความคิดเห็นของครูผู้สอนต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในเขต อำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครสวรรค์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารให้ความสำคัญการบริหารจัดการงบประมาณให้เกิดประโยชน์สูงสุด การใช้จ่ายงบประมาณสอดคล้องกับเป้าหมายในการพัฒนาเป็นไปตามแผนการใช้งบประมาณ ผลสัมฤทธิ์ของการจัดการศึกษาเป็นที่พอใจของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

2. ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของครูที่มีเพศต่างกันต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนอนุราชประสิทธิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1 โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 1 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า หลักนิติธรรมและหลักคุณธรรม มีความแตกต่างกันทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ .05 ทั้งนี้เนื่องจากปัจจัยหลายอย่าง เช่น ภาครัฐได้มีการปฏิรูปการบริหารจัดการแนวใหม่ มุ่งเน้นผลงานการทำงานของบุคลากรได้รับการปฏิบัติอย่างเท่าเทียมในเรื่องเพศ ทุกคนได้รับการปฏิบัติอย่างเสมอภาค สร้างขวัญกำลังใจในการทำงานให้เกิดประสิทธิภาพมากที่สุด ส่งเสริมสนับสนุนและกระตุ้นให้แสดงออกทางด้านการทำงานอย่างเต็มความสามารถและการทำงานออกมาเป็นที่ยอมรับของทุกฝ่าย สอดคล้องกับงานวิจัยของ วรางคณา สุวรรณชาติ (2556) ได้ศึกษาความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานของผู้บริหาร

สถานศึกษา ในอำเภอควนเนียง จังหวัดสงขลา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลาที่เขต 2 พบว่า ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจต่อการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาพบว่า ไม่แตกต่างกัน เมื่อจำแนกตามเพศ สุจิตรา สิริธรรมรงค์ (2555) ได้ศึกษา ความพึงพอใจของครูต่อการมีภาวะผู้นำทางการบริหารของผู้บริหาร สถานศึกษาในอำเภอบ้านลาด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพังงา ผลการศึกษา พบว่า ครูที่มีเพศต่างกันมีความพึงพอใจต่อการมีภาวะผู้นำทางการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอบ้านลาด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาพังงา ไม่แตกต่างกัน

3. ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของครูที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน

ต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนอนุราชประสิทธิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1 โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้เนื่องจาก ครูมีศักยภาพในการทำงานที่เท่าเทียมกัน ผู้บริหารสถานศึกษามอบหมายงานที่ตรงกับความสามารถ ทำให้ครูสามารถทำงานที่ได้รับมอบหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ เกิดประสิทธิผลต่อการจัดการศึกษาอย่างชัดเจน ตรวจสอบได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุภัทรีญา บัวเกตุ (2558) ได้ศึกษา การรับรู้ของครูต่อการบริหารงานงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า การเปรียบเทียบการรับรู้ของครูต่อการบริหารงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร ที่มีสถานภาพด้านเพศ งานที่รับผิดชอบ ระดับวิทยฐานะ ประสบการณ์ทำงาน และขนาดโรงเรียนที่ต่างกัน พบว่าครูที่มีเพศ งานที่รับผิดชอบ ระดับวิทยฐานะและ ประสบการณ์ทำงานที่แตกต่างกันมีการรับรู้ต่อการบริหารงบประมาณ ไม่แตกต่างกัน และครูที่ปฏิบัติหน้าที่ด้านการเงิน/พัสดุในโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ พบว่าด้านหลักคุณธรรมสูงกว่าครูที่ปฏิบัติหน้าที่ด้านการเงิน/พัสดุโรงเรียนขนาดใหญ่

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ด้านหลักนิติธรรม โรงเรียนควรจัดทำคู่มือนักเรียน ผู้ปกครอง ระเบียบ แนวทางการปฏิบัติตนในสถานศึกษาให้ชัดเจน รัดกุม เป็นไปตามระเบียบที่กระทรวงกำหนด และทุกคนต้องปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด
2. ด้านหลักคุณธรรม ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความเมตตา กรุณา มุทิตา ต่อผู้ใต้บังคับบัญชาอย่างเท่าเทียม ไม่ลำเอียง และรับฟังปัญหาจากผู้ใต้บังคับบัญชาที่ไม่ได้รับความยุติธรรม มีความเป็นกลาง
3. ด้านหลักความโปร่งใส มีการดำเนินการเชิญผู้ปกครองร่วมประชุมเพื่อคัดเลือกตัวแทนผู้ปกครองในการตัดสินใจการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียน มีการแจกเอกสารตามชุมชนเพื่อประชาสัมพันธ์การจัดการกิจกรรมของโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง
4. ด้านหลักการมีส่วนร่วม มีเกณฑ์การประเมินบุคลากรที่ชัดเจน เป็นธรรม ทุกคนมีส่วนร่วม

ในการออกกฎเกณฑ์การประเมิน และมีการติดตามผลทุกคนอย่างต่อเนื่อง

5. ด้านหลักความรับผิดชอบ จัดให้บุคลากรได้พัฒนาตนเองตามการเปลี่ยนแปลงการปฏิรูปการศึกษา ให้ทันต่อเทคโนโลยีใหม่ๆ

6. ด้านหลักความคุ้มค่า จัดให้ผู้อำนวยการสถานศึกษาที่เหมาะสมกับการจัดกิจกรรมแต่ละกิจกรรม จัดห้องเรียนให้เป็นแหล่งเรียนรู้ที่ผู้เรียนเรียนรู้ได้อย่างหลากหลาย เพียงพอกับผู้เรียน เปิดโอกาสให้นักเรียนนอก ขุมชน มาใช้สนามกีฬาในช่วงเวลาที่ไม่มีการเรียนการสอนตามเวลาที่กำหนด

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาเชิงสำรวจปัญหา อุปสรรค ของการบริหารงานในโรงเรียน
2. ควรทำการวิจัยที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษา หรือแผนปฏิบัติการประจำปีของหน่วยงาน เพื่อจะได้ทราบถึงปัญหาและอุปสรรคจากผลการวิจัย ซึ่งจะ ได้เป็นแนวทางในการพัฒนาหน่วยงานให้มีประสิทธิภาพอย่างถูกทิศทาง
3. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลให้การบริหารโรงเรียนมีประสิทธิภาพ

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ : กระทรวงฯ.

นาวา มาตราข. (2554). การบริหารงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร
โรงเรียนในอำเภอหาดพยอม จังหวัดนครพนม. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต,
มหาวิทยาลัยนครพนม.

พระปรเมศวร์ ปัญญาชิโร(แจ่มแจ้ง). (2554). ความคิดเห็นของครูผู้สอนต่อการบริหารงานตาม
หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา ในเขตอำเภอบรรพตพิสัย
จังหวัดนครสวรรค์. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต,
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

พระปลัดนิคมมุณี บัวตูม. (2556). ความพึงพอใจของครูต่อแนวทางในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของ
ผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครหาดใหญ่ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา.
วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ.

ภาวิดา ธาราศรีสุทธิ และศิริพงษ์ เสาภายน. (2556). การศึกษาอิสระ Independent Studies. กรุงเทพฯ:
บริษัทมิตรภาพการพิมพ์และสื่อดิจิทัล จำกัด.

- รัตติกรณ์ สุชาติ (2551). การบริหารงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 3. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- วรางคณา สุวรรณชาติ. (2556). ศึกษาความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอควนเนียง จังหวัดสงขลา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลาเขต 2 บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ.
- ศรัณพร ไชยวุฒิ. (2557). การบริหารการศึกษาเชิงบูรณาการในโรงเรียนเทศบาล 1 (ทุ่งฟ้าบดราษฎร์บำรุง) สังกัดเทศบาลตำบลบ้านกลาง อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ รัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สุขดา แดงสุวรรณ. (2558). การศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). จันทบุรี : มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- สุจิตรา สิทธิณรงค์. (2555). ความพึงพอใจของครูต่อการมีภาวะผู้นำทางการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอบ้านบึง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพังงา. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
- สุภัทรีญา บัวเกตุ. 2558). การรับรู้ของครูต่อการบริหารงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา กรุงเทพมหานครวิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สำนักงานกฤษฎีกา. (2542). ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี. กรุงเทพมหานคร:สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน.